

Gids voor het aanbrengen van de **CE-markering**
en het opstellen van de **prestatieverklaring**:
ramen en **buitendeuren** onderworpen aan de
Europese geharmoniseerde norm EN 14351-1

Februari 2022

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr: 0314.595.348

  0800 120 33 (gratis nummer)

  facebook.com/FODEconomie

  [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

  linkedin.com/company/fod-economie (tweetalige pagina)

  instagram.com/fodeconomie

  youtube.com/user/FODEconomie

  <https://economie.fgov.be>

Verantwoordelijke uitgever:
Séverine Waterbley
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

Internetversie

Inhoudstafel

Inleiding	5
1. Wettelijk kader: Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR).....	5
1.1. Algemene beginselen.....	5
1.2. Toepassingsgebied van de geharmoniseerde norm EN 14351-1.....	6
1.3. Uitgesloten van het toepassingsgebied.....	6
1.4. Betrokken marktoperatoren.....	7
1.5. Prestatieverklaring.....	8
1.6. CE-markering	10
1.7. Technisch dossier.....	10
1.8. Systemen voor beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP-systemen).....	12
2. Essentiële kenmerken	14
2.1. Prestatie bij externe brand	14
2.2. Brandreactie.....	14
2.3. Waterdichtheid.....	14
2.4. Gevaarlijke stoffen.....	14
2.5. Weerstand tegen windbelasting	15
2.6. Weerstand tegen sneeuwbelasting en permanente belasting.....	15
2.7. Schokweerstand.....	15
2.8. Draagkracht van de veiligheidsvoorzieningen	15
2.9. Hoogte.....	15
2.10. Akoestische prestaties.....	15
2.11. Warmtedoorgangscoefficiënt (Uw).....	16
2.12. Luchtdoorlatendheid.....	17
2.13. Stralingseigenschappen	17
3. Nationale bepalingen en voorschriften	17
3.1. Lijst van nationale documenten	17
3.2. EnergiePrestatie en Binnenklimaat (EPB)	18
4. Markttoezicht.....	18
5. Vaak gestelde vragen.....	19
5.1. Wat kan ik doen wanneer ik vaststel dat een fabrikant de voorschriften omtrent de CE-markering en het opstellen van een prestatieverklaring voor ramen en deuren niet volgt?.....	19
5.2. Waarom is artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) niet van toepassing op de raam-en deursector?	19
5.3. Waar kan ik de wetgeving over de CE-markering vinden?.....	20
Afkortingenlijst	20

Lijst met tabellen

Tabel 1. Overzicht van de taken voor de bepaling van het producttype en de productiecontrole (FPC).....	11
Tabel 2 Overzicht van de taken van de fabrikant of de aangemelde instantie, afhankelijk van de vijf systemen	13
Tabel 3 Overzicht van de AVCP-systemen voor de ramen en deuren	13

Inleiding

Deze gids is opgesteld door de FOD Economie in samenwerking met de raam-en deursector. De gids dient ter ondersteuning van marktdeelnemers bij het aanbrenge van de CE-markering en het opstellen van de prestatieverklaring (DoP of Declaration of Performance), in overeenstemming met de Verordening (EU) nr. 305/2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten.

De gids geeft richtlijnen voor de controles op de bovengenoemde verordening. Andere wetgevingen, zoals het Wetboek van economisch recht (oneerlijke praktijken, veiligheid, elektrische veiligheid...) die niet in deze gids zijn opgenomen, zijn echter ook van toepassing. In deze gids wordt verder verwezen naar toepasselijke normen. Die vallen onder het auteursrecht en kunnen aangekocht worden bij het Bureau voor Normalisatie (NBN).

NBN

Jozef II-straat 40 bus 6

1000 Brussel

Tel.: 02 738 01 11

Fax: 02 733 42 64

E-mail: info@nbn.be

Website: <https://www.nbn.be/nl>

In geval van tegenstrijdigheid tussen deze gids en de betrokken normen prevaleren de bepalingen in de wetgeving.

1. Wettelijk kader: Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR)

1.1. Algemene beginselen

De Verordening (EU) nr. 305/2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten¹ (hierna: Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) legt de voorwaarden vast die van toepassing zijn op het in de handel brengen of het op de markt aanbieden van bouwproducten.

Ze legt geharmoniseerde regels vast voor:

- de wijze waarop prestaties van bouwproducten worden weergegeven,
- het aanbrenge van de CE-markering op die producten.

De verordening bepaalt dat wanneer een bouwproduct onder een geharmoniseerde norm valt of voldoet aan een Europese technische beoordeling waaraan het is onderworpen, de fabrikant een prestatieverklaring voor dat product opstelt wanneer het product in de handel wordt gebracht.

Verder bepaalt de verordening dat de CE-markering wordt aangebracht op de bouwproducten waarvoor de fabrikant een prestatieverklaring heeft opgesteld.

Die verordening legt de marktdeelnemers (fabrikant, gemachtigde, importeur, distributeur) een reeks verplichtingen op voor het in de handel brengen van bouwproducten.

Aangezien ramen en buitendeuren onder de geharmoniseerde norm EN 14351-1 vallen, gelden de verplichtingen van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR). Daarnaast voorziet de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) dat de CE-markering wordt aangebracht op bouwproducten waarvoor de fabrikant een prestatieverklaring heeft opgesteld.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32011R0305>

Nota: Sinds 1 november 2019 is alleen de hieronder weergegeven versie van de geharmoniseerde norm van toepassing.
EN 14351-1: 2006+A2: 2016 – coëxistentieperiode 01.11.2016-01.11.2019

Opmerking: wanneer de geharmoniseerde norm EN 14351-1:2006 + A2:2016 verwijst naar een gedateerde ondersteunende norm, moet die gedateerde versie worden gebruikt (zelfs indien een recentere versie is gepubliceerd in de NBN-catalogus).

1.2. Toepassingsgebied van de geharmoniseerde norm EN 14351-1

De geharmoniseerde norm EN 14351-1 bepaalt de prestatiekenmerken, met uitzondering van brandweerstand en rookdichtheid, die materiaalafhankelijk zijn en gelden voor:

- vaste vensters en vensterkaders, manueel of elektrisch bedienbare vensters en vensterdeuren en schrijnwerkgehelen bedoeld om in gevel- of dakopeningen te worden geïnstalleerd, aangevuld met:
  - nodige hang- en sluitwerk, indien van toepassing;
  - dichtingsprofielen, indien van toepassing;
  - beglaasde openingen in zo verre beglaasde openingen voorzien zijn;
  - met of zonder ingebouwde luiken en/ of rolluikkasten en/ of buitenzonweringen.
- manueel of elektrisch bediende vensters, dakvensters, vensterdeuren en schrijnwerkgehelen:
  - geheel of gedeeltelijk beglaasd inclusief eventuele niet transparante invulpanelen;
  - vast of gedeeltelijk vast of opengaand met een of meer vleugels (bijv. scharnierend, uitklappend, pivoterend, draaiend, schuivend).
- handmatig bediende buitendeurunits voor voetgangers en hun samenstellingen (met inbegrip van niet-ingelijste glazen deuren, deurunits voor nooduitgangen), met vlakke of met panelen bewerkte vleugels, voorzien van:
  - bovenramen, indien aanwezig;
  - aangrenzende delen die zich binnen hetzelfde frame bevinden om in een enkele gevel- of dakopening te worden geïnstalleerd, indien aanwezig.

De producten die onder deze Europese norm vallen, zijn niet bedoeld voor structurele toepassingen.

De eigenschappen van brand- en rookwerende buitendeuren en ramen vallen bijkomend onder de norm EN 16034:2014. De lijst van de essentiële kenmerken is daarom aan te vullen met de essentiële kenmerken van de norm EN 16034:2014 voor producten die bedoeld zijn voor gebruik bij het compartimenteren van brand en/of rook en/of vluchtroutes.

De geharmoniseerde norm EN 14351-1 is ook van toepassing op vaste kozijnen, ramen, buitendeuren met glas, waarvan de verschillende onderdelen om diverse redenen (gewicht, plaatsgebrek, grootte, installatie...) apart op de werf worden geleverd en waarvan de beglazing ter plaatse wordt geïncorporeerd. De norm EN 14351-1 heeft verder ook betrekking op seriematige productie, zelfs als de producten maatwerk zijn. De norm heeft geen betrekking op ambachtelijke ramen of buitendeuren.

Ongeacht het bouwwerk (carports met platte daken of schuine daken, al dan niet tegen de woning leunend, pergola's, tuinhuisjes en chalets, poolhouses, lustpaviljoens en garages), zijn de ramen en deursets die zijn verwerkt in de buitenmuren onderworpen aan de geharmoniseerde norm.

1.3. Uitgesloten van het toepassingsgebied

De volgende producten zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van de geharmoniseerde norm EN 14351-1:

- lichtkoepels die vallen onder de norm EN 1873 en de norm EN 14963;
- gordijngevels die vallen onder de norm EN 13830;

- industriële, commerciële en garagepoorten en -deuren die vallen onder de norm EN 13241;
  - binnendeuren voor voetgangers die vallen onder de norm EN 14351-2;
  - roterende deuren;
  - gemotoriseerde voetgangersdeuren die vallen onder de norm EN 16361;
  - ramen bedoeld als onderdeel van een binnenwand;
  - raamprofiel zonder beglazing die valt onder de niet-geharmoniseerde de norm EN 12608-1.
- Zonder expliciete opname in het toepassingsgebied van de geharmoniseerde norm, vallen bouwproducten voor hergebruik niet onder de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR).

1.4. Betrokken marktoperatoren

De Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) legt de marktdeelnemers (fabrikant, gemachtigde, importeur, distributeur) een reeks verplichtingen op voor het op de markt brengen van bouwproducten.

De verplichtingen van marktdeelnemers zijn gedefinieerd in volgende artikelen:

- artikel 11 voor fabrikanten,
- artikel 13 voor importeurs,
- artikel 14 voor distributeurs,
- artikel 15 (betreffende marktdeelnemers die beschouwd worden als fabrikanten).

De verordening legt geen enkele verplichting op voor beroepsbeoefenaren wiens activiteit uitsluitend bestaat uit het installeren (plaatsen) van bouwproducten. Om verwarring met artikel 15 te voorkomen (distributeur of importeur die een product onder zijn eigen merk in de handel brengt), is het aanbevolen dat de plaatser vermeldt dat de offerte en/of factuur enkel het aanleveren en de plaatsing betreft.

Het doel van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) is dat de fabrikant, door de prestatieverklaring op te stellen, de verantwoordelijkheid op zich neemt van de verklaarde prestaties (artikel 4.3. van de verordening).

Bovendien moeten alle aangegeven prestaties (evenals diegene die vermeld staan in een technische fiche), voor zover de kenmerken in de bijlage ZA van de geharmoniseerde norm werden opgenomen, in de prestatieverklaring worden opgenomen. Dat houdt in dat elke informatie over de prestaties, in welke vorm dan ook, alleen kan worden meegedeeld als de prestaties in de prestatieverklaring werden opgenomen (artikel 4.2 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR).

Nota: disclaimers waarbij in het technisch verslag wordt vermeld dat de fabrikant niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de aangegeven (thermische) prestaties zijn niet toegelaten.

1.5. Prestatieverklaring

Door het opstellen van de prestatieverklaring (DoP) neemt de fabrikant de verantwoordelijkheid op zich voor de conformiteit van het bouwproduct met de verklaarde prestatie.

In overeenstemming met de gedelegeerde Verordening (EU) nr. 574/2014² moet de prestatieverklaring het volgende bevatten:

- 1) Het nummer van de prestatieverklaring: dat nummer kan identiek zijn aan de unieke identificatiecode van het producttype (zie 2). De marktdeelnemer bepaalt dat nummer zelf.
- 2) De unieke identificatiecode van het producttype.
- 3) Het (de) beoogde gebruik(en) zoals voorzien in de geharmoniseerde norm.
- 4) De fabrikant: vermeld de naam, bedrijfsnaam of geregistreerd handelsmerk en contactadres van de fabrikant.
- 5) De gemachtigde: dat punt moet alleen worden opgenomen en ingevuld als er een gemachtigde is aangesteld. Vermeld in dat geval de naam en het contactadres van de gemachtigde.
- 6) Het (de) syste(m)(en) voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid: vermeld het nummer van het (de) toepasselijke syste(m)(en) voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid van het bouwproduct. Als er meerdere systemen zijn, moet elk ervan worden aangegeven.
- 7) De geharmoniseerde norm: vermeld het referentienummer van de geharmoniseerde norm en de datum van uitgifte (t.t.z. EN 14351-1: 2006+A2: 2016).
- 8) De aangemelde instantie(s): het (de) identificatienummer(s) van de aangemelde instantie(s).
- 9) Aangegeven prestaties: vermeld onder dit punt:
  - de lijst van de essentiële kenmerken bepaald in de geharmoniseerde technische specificaties voor het (de) beoogde gebruik(en) (zie bijlage ZA van de geharmoniseerde norm);
  - voor elk essentieel kenmerk, de opgegeven prestaties, uitgedrukt in niveau, in klasse of door middel van een beschrijving, met betrekking tot dit kenmerk. Voor kenmerken waarvoor de prestatie niet is opgegeven, vermeld de letters "NPD" (prestatie niet bepaald). Dat punt kan worden ingevuld met behulp van een tabel die de verbanden aangeeft tussen de geharmoniseerde technische specificatie (EN 14351-1: 2006+A2: 2016) en de systemen voor beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid die worden toegepast op elk essentieel kenmerk van het product, evenals de prestaties die bij elk essentieel kenmerk horen.
- 10) Geëigende technische documentatie en/of specifieke technische documentatie.
- 11) De volgende paragraaf:

De prestaties van het hierboven omschreven product zijn conform de aangegeven prestaties. Deze prestatieverklaring wordt in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 305/2011 onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de hierboven vermelde fabrikant verstrekt.

Ondertekend voor en namens de fabrikant door:

[naam] .....

Te [plaats] op [datum van afgifte]

[handtekening]

² Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 574/2014 van de Commissie van 21 februari 2014 tot wijziging van bijlage III bij Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het model voor het opstellen van een prestatieverklaring van bouwproducten, zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0574>

Gezien de specificiteit van de sector, met name de berekening van de Uw-waarde, worden de volgende punten aanvaard:

- DoP's per bestelling uitgegeven voor elk individueel vervaardigd product.
- Generieke DoP's die betrekking hebben op producttypes en die voor bepaalde essentiële kenmerken (bv. Uw-waarde) verwijzen naar externe documenten (bijvoorbeeld een offerte, orderbevestiging, afleverbon, enz.) waarin de normatieve prestaties voor de betreffende producten staan vermeld. Die DoP's vermelden eenduidig, per product binnen het gamma, de prestaties voor het beoogde essentiële kenmerk.

Bovendien moet, in tegenstelling tot de CE-markering die het product moet vergezellen wanneer het op de markt wordt gebracht, de DoP beschikbaar zijn en ten minste op verzoek worden verstrekt. Indien een fabrikant de prestaties voor de essentiële kenmerken niet wenst aan te geven, mag "NPD" ("No Performance Determined" of "Prestatie Niet Verklaard") worden vermeld, mits dit kenmerk niet gereguleerd is.

Conform artikel 6.3 c. van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR), moet evenwel de prestatie van ten minste één van de essentiële kenmerken van het bouwproduct, relevant voor het beoogde gebruik of de beoogde gebruiken, worden verklaard.

De essentiële kenmerken van een bouwproduct zijn diegene die vastgelegd zijn in geharmoniseerde technische specificaties, met betrekking tot de fundamentele eisen voor bouwwerken. Die fundamentele eisen voor bouwwerken zijn:

- 1) mechanische weerstand en stabiliteit;
- 2) brandveiligheid;
- 3) hygiëne, gezondheid en milieu;
- 4) veiligheid en toegankelijkheid bij gebruik;
- 5) bescherming tegen geluidshinder;
- 6) energiebesparing en warmtebehoud;
- 7) duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Een essentieel kenmerk is relevant wanneer het:

- reglementair is voor het beoogde gebruik; nodig om een berekening te maken (bv. bepaling prestaties cf. eurocodes of EPB-regelgeving);
- is opgenomen in de bestekken;
- is opgenomen in STS, praktijkregels, Technische voorschriften (TV);
- de veiligheid van gebruikers aantast;
- een commercieel argument is.

Artikel 4.2 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) bepaalt: "*Indien een bouwproduct onder een geharmoniseerde norm valt (...) mag elke vorm van informatie over de prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken, vastgelegd in de toepasselijke geharmoniseerde technische specificatie, slechts ter beschikking gesteld worden indien zij in de prestatieverklaring is vermeld (...).*"

De warmtedoorgangscoefficient (U-waarde) is gereguleerd³ en moet verplicht aan de klanten worden gecommuniceerd. Bijgevolg is de prestatie van de warmtedoorgangscoefficient (U-waarde) een pertinent essentieel kenmerk in de zin van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR).

Evenzo, als een deur beglaasd is of bestaat uit gevaarlijk fragmenterend materiaal, in overeenstemming met bijlage ZA van de geharmoniseerde norm, moet de schokweerstand worden beschouwd als een relevant kenmerk in de zin van Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR).

---

³ Naar aanleiding van Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen in België, hebben de 3 Gewesten (Brussel, Vlaanderen en Wallonië) de volgende EPB-regelgeving ontwikkeld:

- Brussel: de verordening inzake EPB en binnenklimaat van 7 juni 2007;
- Wallonië: het EPB-decreet van 28 november 2013 ;
- Vlaanderen: het besluit van 8 mei 2009 tot vaststelling van algemene bepalingen inzake energiebeleid.

Houd er rekening mee dat de prestatieverklaring zoals bepaald in de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) niet bedoeld is om het product te vergezellen. Het model van de prestatieverklaring wordt vastgelegd door gedelegeerde Verordening (EU) nr. 574/2014, die de aanwezigheid van het CE-logo niet vermeldt. De CE-markering wordt ook geregeld door artikel 9 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR).

Nota: Op grond van de Europese bepalingen met betrekking tot de energieprestatie van gebouwen is artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 met betrekking tot vrijstellingen van het opstellen van een prestatieverklaring niet van toepassing.

1.6. CE-markering

Overeenkomstig artikelen 9.1. en 9.2. van Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR), vergezelt de CE-markering het product door de hele marketingketen. De CE-markering moet de volgende elementen bevatten om volledig te zijn:

- de laatste twee cijfers van het jaar van de eerste aanbrengring;
- de naam en het adres van het hoofdkantoor van de fabrikant of het identificatiemerk aan de hand waarvan de naam en het adres van de fabrikant gemakkelijk en duidelijk kunnen worden geïdentificeerd;
- de unieke identificatiecode van het producttype;
- het referentienummer van de prestatieverklaring;
- het niveau of de klasse van de aangegeven prestaties;
- de verwijzing naar de toegepaste geharmoniseerde technische specificatie;
- het identificatienummer van de aangemelde instantie, indien van toepassing;
- het beoogde gebruik zoals gedefinieerd in de toegepaste geharmoniseerde technische specificatie.

De CE-markering wordt zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar aangebracht op het bouwproduct of op een daarop aangebracht etiket. Wanneer de aard van het product dat niet toelaat of rechtvaardigt, wordt het op de verpakking of op de begeleidende documenten geplakt.

Gezien de specificiteit van de sector en om esthetische redenen van het product, is het mogelijk dat de volledige CE-markering wordt vermeld op documenten die het product vergezellen (orderbevestiging, leveringsbonnen, facturen, enz.), namelijk wanneer:

- a) een volledige CE-markering per vervaardigd product door berekeningssoftware wordt gegenereerd;
- b) een volledige generieke CE-markering wordt opgesteld die overeenkomt met de generieke prestatieverklaring die per beoogde essentiële kenmerk het interval aangeeft van de bereikte waarden of die voor het beoogde essentiële kenmerk de slechtste prestatie aangeeft van elk product in het gamma.

1.7. Technisch dossier

De prestatieverklaring wordt opgesteld op basis van de technische documentatie die alle relevante elementen beschrijft met betrekking tot het vereiste systeem van beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid.

De fabrikant bewaart de **technische documentatie** en de prestatieverklaring tot tien jaar nadat het bouwproduct op de markt is gebracht.

De **technische documentatie** bevat enerzijds testrapporten en anderzijds documenten die de controle van de productie in de fabriek aantonen. De fabrikant moet altijd de controle over het proces behouden en over de nodige middelen beschikken om de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de conformiteit van het product met de aangegeven prestaties.

De conformiteit van een bouwproduct met de eisen van de geharmoniseerde norm en met de prestaties die door de fabrikant zijn aangegeven in de prestatieverklaring moet worden aangetoond door:

- bepaling van het producttype op basis van typeproeven;
- productiecontrole in de fabriek uitgevoerd door de fabrikant, inclusief productevaluatie.

De onderstaande tabel 1 geeft een samenvatting van de taken van de fabrikant bij de bepaling van het producttype en de productiecontrole (FPC) in de fabriek, inclusief de evaluatie van het product.

Tabel 1. Overzicht van de taken voor de bepaling van het producttype en de productiecontrole (FPC)

Producttype	Monsters voor tests, proeven en conformiteitscriteria		
	Testrapport		
	Gemeenschappelijk gebruik van het typeonderzoek (sharing)		
	Typeonderzoek volgens het cascadeproces (cascading)		
FPC	Vereisten	Apparatuur	Bij testen
			Bij productie
		Grondstoffen en componenten	
		Controles tijdens het productieproces	
		Testen en evalueren van producten	
		Niet-conforme producten	
		Corrigerende maatregelen	
		Opslag, verpakking, etikettering	
	Specifieke productvereisten		
	Eerste inspectie van de fabriek en de FPC		
	Doorlopend toezicht op de FPC		
	Procedure voor wijzigingen		
	Experimentele producten, producten gebouwd voor de massaproductie		
	Producten vervaardigd in zeer kleine hoeveelheden		

Bron: FOD Economie, gebaseerd op de norm EN 14351-1.

Het controlesysteem voor de productie in de fabriek (FPC) moet worden opgesteld en gedocumenteerd in overeenstemming met de vereisten van de norm EN 14351-1. De fabrikant moet procedures vaststellen om ervoor te zorgen dat de opgegeven waarden van de door hem opgegeven kenmerken worden gehandhaafd. De FPC omvat procedures, regelmatige inspecties en/of evaluaties, evenals de gebruikte rapporten inzake tests en berekeningen van de materialen of de componenten bij levering, de apparatuur, het productieproces en het product.

Opmerking: Volgens de geharmoniseerde norm EN 14351-1 wordt bij een ondernemer die over een ISO 9001-certificaat beschikt, de FPC als conform beschouwd.

Om de kosten te verlagen, staat de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) in artikel 36 ook het gebruik van de resultaten van een derde partij toe, mits zijn toestemming. Er kunnen zich twee gevallen voordoen:

- **Gemeenschappelijk gebruik van het typeonderzoek:** de fabrikant kan de resultaten van door een derde uitgevoerde proeven gebruiken zolang zijn product de kenmerken bezit die bepalend zijn voor dit producttype, d.w.z. zolang daarvoor dezelfde basismaterialen worden gebruikt en de fabricage ervan volgens vergelijkbare productiemethoden gebeurt. Dat is enkel mogelijk wanneer het om gelijkaardige producten gaat, die op gelijkaardige wijze vervaardigd zijn en uit gelijkwaardige elementen bestaan. Het bouwproduct dat de fabrikant in de handel brengt moet onder een geharmoniseerde norm vallen en moet overeenstemmen met het producttype van een ander bouwproduct dat door een andere fabrikant werd vervaardigd en reeds beproefd werd overeenkomstig de toepasselijke geharmoniseerde norm. De fabrikant mag de resultaten van proeven die door een andere fabrikant werden verkregen slechts gebruiken met de toestemming van de laatstgenoemde

fabrikant. De FOD Economie verwacht dan ook dat de fabrikant over een schriftelijke toestemming beschikt. Die toestemming maakt deel uit van de technische documentatie. Die procedure wordt doorgaans “sharing” genoemd.

Nota: De uitwerking van een economisch haalbare prestatiebepaling van houten ramen op basis van het gemeenschappelijk gebruik van proefresultaten had tot hoofddoelstelling het vinden van een oplossing om de prestaties die in de norm EN 14351-1 opgenomen zijn, te bepalen zonder dat de schrijnwerkers alle fysische proeven moeten uitvoeren zoals weerstand tegen windbelasting, lucht- en waterdichtheid en bedieningskrachten.

In het kader van een prenormatieve studie (Conventie CC CCN/PN/NBN – 413 – FOD Economie), ontwikkelde het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) een online databank toepassing aan de hand van de resultaten van initiële typeproeven (windweerstand, luchtdichtheid, waterdichtheid...) van een aantal houten ramen die representatief zijn voor de Belgische markt. De gegevens uit de collectieve WTCB-databank mochten uitsluitend worden gebruikt wanneer werd aangetoond dat de ramen aan de specifieke technische eisen voldeden. De collectieve databank is momenteel echter niet meer beschikbaar. Het WTCB wenst, afhankelijk van de vooruitgang van de werkzaamheden, na te gaan of de database nog altijd relevant is voor de huidige markt en aanvullingen via nieuwe proeven opportuun zouden zijn.

- **Typeonderzoek volgens het cascadeproces:** fabrikanten die componenten assembleren, kunnen de resultaten van de tests die door de leveranciers van 'de componenten zijn uitgevoerd, met hun toestemming en volgens hun instructies gebruiken. Tests die door de leverancier van componenten uitgevoerd werden, moeten dus niet door de fabrikant herhaald worden voor zover de prestatiekenmerken niet gewijzigd zijn en de fabrikant de componenten naar behoren samenvoegt volgens nauwkeurige instructies van de leverancier(s) van de componenten. Die procedure wordt doorgaans “cascading” genoemd.

Nota: De fabrikanten van metalen of kunststof ramen, waarvoor de fabrikanten van het samenstel van componenten (profielen) tests hebben uitgevoerd, zullen hun samenstelling van elementen op maat kunnen vervaardigen zonder de initiële tests opnieuw te moeten doen.

1.8. Systemen voor beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP-systemen)

De Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) voorziet in vijf systemen voor beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid van bouwproducten die overeenkomen met de essentiële kenmerken ervan: 1+, 1, 2+, 3 en 4. Die systemen zijn beschreven in bijlage V van de verordening. De indeling houdt rekening met de rol van de producten in de veiligheid van bouwwerken. De producten waarvan men denkt dat ze hierin de belangrijkste rol spelen worden geklasseerd in systeem 1+.

Elk systeem omvat meerdere taken die, al naargelang het geval, door de fabrikant of een aangemelde instantie moeten worden uitgevoerd. Die systemen zijn samengevat in tabel 2:

Tabel 2. Overzicht van de taken van de fabrikant of de aangemelde instantie, afhankelijk van de vijf AVCP-systemen

	Systeem				
	1+	1	2+	3	4
Taken van de fabrikant					
Bepaling van het producttype op grond van typeonderzoek (inclusief bemonstering), typeberekening, getabelleerde waarden of een beschrijvende documentatie van het product			X		X
Productiecontrole in de fabriek	X	X	X	X	X
Verdere tests van in de fabriek genomen monsters volgens het voorgeschreven testprogramma	X	X	X		
Prestatieverklaring	X	X	X	X	X
Taken van de aangemelde instantie					
Bepaling van het producttype op grond van typeonderzoek (inclusief bemonstering 1+ en 1), typeberekening, getabelleerde waarden of een beschrijvende documentatie van het product	X	X		X	
Initiële inspectie van de productie-installatie + productiecontrole in de fabriek	X	X	X		
Permanente bewaking, beoordeling en evaluatie van de productiecontrole in de fabriek	X	X	X		
Steekproefsgewijze controle van monsters voordat het product in de handel wordt gebracht	X				

Bron: FOD Economie.

Voor schrijnwerken “ramen en deuren” zijn de AVCP-systemen bepaald door de Beschikking van de Commissie 1999/93/EG⁴ van de Commissie van 25 januari 1999 betreffende de procedure voor de conformiteitsverklaring van voor de bouw bestemde producten overeenkomstig artikel 20, lid 2, van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad voor deuren, ramen, luiken, blinden, poorten en bijbehorend hang- en sluitwerk.

Tabel 3 toont de verschillende toepasselijke AVCP-systemen voor ramen en deuren afhankelijk van het beoogd gebruik:

Bij systeem 3 en systeem 1 komt een derde partij tussen waardoor de betrouwbaarheid van de aangegeven prestatie verhoogt. Bij systeem 4 is de fabrikant alleen verantwoordelijk voor de opgegeven prestaties zonder tussenkomst van een derde partij.

Tabel 3 Overzicht van de AVCP-systemen voor de ramen en deuren

Producten	Beoogd gebruik	AVCP-systemen
Ramen (met of zonder hang-en sluitwerk)	Brand/rookcompartimentering en nooduitgangen	Systeem 1
	Andere	Systeem 3
Deuren en poorten (met of zonder hang-en sluitwerk)	Brand/rookcompartimentering en nooduitgangen	Systeem 1
	Andere aangegeven specifieke toepassingen en/of toepassingen waarvoor specifieke eisen gelden (t.a.v. geluid, energie, dichtheid en gebruiksveiligheid)	Systeem 3
	Alleen voor interne communicatie	Systeem 4

Bron: Beschikking van de Commissie nr. 1999/93/EG van 25 januari 1999.

Voor elk van de essentiële kenmerken wordt het producttype bepaald op basis van typeproeven onder de verantwoordelijkheid van een aangemeld laboratorium of, indien in de norm voorzien, door berekening of getabuleerde waarden die door een aangemelde instantie werden gecontroleerd. Dat geldt voor de kenmerken onder de AVCP-systemen 1 en 3, niet voor die onder het systeem 4.

⁴ Gewijzigd door het Besluit van de Europese Commissie 2011/246/EU van 18 april 2011 (OPEU, L 103, p. 114, 19/4/2011)

2. Essentiële kenmerken

De lijst van de essentiële kenmerken is in bijlage ZA van de geharmoniseerde norm EN 14351-1:2006+A2:2016 opgenomen. Houd er rekening mee dat niet alle essentiële kenmerken van toepassing zijn op ramen, deuren en dakramen. Om verwarring op het niveau van de productsoorten te voorkomen, is daarom de prestatieverklaring specifiek voor elk type product. Eindgebruikers moeten namelijk duidelijk alle prestatieniveaus of -klassen van een bepaald product kunnen identificeren.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4 "Performance characteristics and special requirement" van de norm EN 14351-1.

2.1. Prestatie bij externe brand

Dit kenmerk wordt enkel voor dakramen als essentieel beschouwd.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.4.2 « External fire performance » van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.2. Brandreactie

Volgens EN 13501-1 moeten de tests worden uitgevoerd volgens de volgende normen: EN ISO 1182, EN ISO 1716, EN 13823 en EN ISO 11925-2.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.4.1. "Reaction to fire" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.3. Waterdichtheid

Deze test moet worden uitgevoerd volgens EN 1027. De resultaten moeten worden uitgedrukt volgens EN 12208.

De waterdichtheidstest van samengestelde constructies moet worden uitgevoerd op de samengestelde constructie of op de afzonderlijke onderdelen ervan. In dat laatste geval wordt het resultaat van het schrijnwerkgeheel bepaald door het (de) onderde(e)(n) met de slechtste prestatie.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.5. "Watertightness" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.4. Gevaarlijke stoffen

De fabrikant specificeert de in het product gebruikte materialen, die bij normaal gebruik emissies of migratie veroorzaken die potentieel gevaarlijk zijn voor de hygiëne, de gezondheid of het milieu.

De Europese REACH-verordening 1907/2006 over de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen, kan ook van toepassing zijn op de gebruikte bestanddelen (stabilisatoren, pigmenten, verven, enz.). Momenteel worden met betrekking tot pvc-artikelen de beperkingen voor organische tinverbindingen (beperking 20 van bijlage XVII), ftalaten (beperking 51 van bijlage XVII) en cadmium (beperking 23 van bijlage XVII) expliciet vermeld. Voor cadmium zijn er echter gedeeltelijke afwijkingen van de beperking met betrekking tot uit pvc-afval vervaardigde mengsels ("nuttig toegepast pvc"). Alvorens mengsels en producten die nuttig toegepast pvc bevatten voor de eerste keer op de markt te brengen, zorgen leveranciers ervoor dat hun producten op een zichtbare, leesbare en onuitwisbare manier de woorden "Bevat nuttig toegepast pvc" of het volgende pictogram dragen:

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.6. "Dangerous substances" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.5. Weerstand tegen windbelasting

De tests moeten worden uitgevoerd volgens de norm EN 12211.

Resultaten moeten worden uitgedrukt in overeenstemming met de norm EN 12210.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.14 "Air permeability" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.6. Weerstand tegen sneeuwbelasting en permanente belasting

De geharmoniseerde norm specificeert geen testmethode. De fabrikant moet de nodige informatie over de invulpanelen verstrekken om het draagvermogen van de invulpanelen te bepalen, bijvoorbeeld informatie over de dikte en het type glas.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.3 "Resistance to snow and permanent load" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.7. Schokweerstand

Vensters, dakvensters en buitendeuren voor voetgangers voorzien van glas of andere gevaarlijk fragmenterende materialen moeten worden getest volgens de norm EN 13049 en de resultaten moeten worden uitgedrukt volgens dezelfde norm.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.7 "Impact resistance" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.8. Draagkracht van de veiligheidsvoorzieningen

De veiligheidsvoorzieningen, indien voorzien, moeten de vleugel gedurende 60 seconden op zijn plaats kunnen houden wanneer er een kracht van 350 N op de meest ongunstige manier (positie, richting) erop wordt aangebracht. Deze drempelweerstand moet worden aangetoond door testen uitgevoerd zoals beschreven in de norm EN 14609 of EN 948 (referentiemethode) of door berekening.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.8 "Load-bearing capacity of safety devices" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.9. Hoogte

Dit kenmerk wordt enkel voor deuren en vensterdeuren als essentieel beschouwd.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.9 "Height and width of doorsets and French windows" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.10. Akoestische prestaties

De geluidsreductie-index moet worden bepaald volgens de norm EN ISO 10140-3 (referentiemethode) of voor een specifiek raamtype volgens bijlage B. De resultaten moeten worden uitgedrukt volgens de norm EN ISO 717-1.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.11 "Acoustic performance" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.11. Warmtedoorgangscoefficiënt (U_w)

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.12 “Thermal transmittance” van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

Volgens de geharmoniseerde norm bestaan drie mogelijkheden voor het vaststellen van de warmtedoorgangscoefficiënt (U_w).

1ste mogelijkheid: getabelleerde waarden

De fabrikant kan getabelleerde waarden gebruiken volgens de geharmoniseerde norm EN ISO 10077-1:2006. Die tabellen verschillen van de tabellen D1 en D2 die zijn opgenomen in de in België gebruikte norm NBN B 62-002.

In overeenstemming met de richtlijnen van de aangemelde instanties NB-CPR/ 17/ 722r8 van 12 november 2019⁵, stelt de aangemelde instantie interne procedures op om te garanderen:

- dat het personeel bij de fabrikant die de getabelleerde waarden bepaalt, voldoende gekwalificeerd is;
- dat alle getabelleerde waarden intern worden beoordeeld voordat de waarde (U_w) door de fabrikant wordt toegepast en verklaard.

2e mogelijkheid: de berekeningsmethode

De fabrikant kan de berekeningsmethode gebruiken. De gedeclareerde waarden van thermische geleidbaarheid zijn gebaseerd op de initiële waarden van de componenten (o.a. U_g , U_f). De norm EN ISO 10077-1, opgenomen in de geharmoniseerde productnorm, beschrijft de uit te voeren berekening.

De U_g -waarde kan worden ontleend aan de waarden die zijn aangegeven in de prestatieverklaringen of de CE-markering die is opgegeven door de fabrikanten van beglazingen. Zo valt isolerende beglazing bijvoorbeeld onder de geharmoniseerde norm EN 1279-5:2018.

De U_f -waarde kan worden bepaald door:

- berekening volgens de norm EN ISO 10077-2;
- beproeving volgens de norm EN 12412-2;
- waarden gegeven in bijlage F van de norm EN ISO 10077-1: 2017.

De waarden kunnen worden opgenomen in de Technische Goedkeuringen (ATG), vrijwillige markering die door de sector is voorzien om de aangegeven waarden te garanderen.

Nota: De norm NBN B 62-002 die in België wordt gebruikt, neemt het ventilatierooster mee in de berekening van de warmtedoorgangscoefficiënt van ramen. Hiervoor moet de oppervlakte gewogen gemiddelde U_w -waarde maximaal $1,5 \text{ W/m}^2\text{K}$ zijn. Er zijn dus geen eisen op het niveau van de individuele ramen, wel voor alle ramen binnen één “EPB-eenheid” (bv. een woning). Uiteraard is het wel nodig per raam een U_w -waardebepaling te doen om deze gemiddelde U_w -waarde te bepalen. Om die U_w -waarde per raam te bepalen moet er niet noodzakelijk een U -waardebepaling gebeurd zijn door numerieke berekening van de profielen noch van het raam in zijn geheel, én is het ook niet noodzakelijk om een U -waardebepaling te doen d.m.v. testen van raamgehelen of van profielen. EPB voorziet hiervoor namelijk een aantal standaardwaarden voor profieloppervlaktes waarmee men mag rekenen. Die standaardwaarden zijn opgenomen in het Transmissiereferentiedocument, een gezamenlijk document van de drie Gewesten samen, ontwikkeld in het kader van de EPB-regelgeving. Met de WTCB-rekentool “Warmtedoorgangscoefficiënt houten venster” is het mogelijk de U -waarde van enkele en dubbele houten ramen (U_w) op eenvoudige wijze te bepalen. Het WTCB wenst, afhankelijk van de prioriteiten gesteld door de sector via het Technische Comité Schrijnwerk, dit rekentool te upgraden. Het is ook de bedoeling om gebruik te kunnen maken van het principe van gemeenschappelijk gebruik van het typeonderzoek (via berekeningen).

⁵ De Belgische aangemelde instanties moeten dit document toepassen, dat goedgekeurd is op Europees niveau. De FOD Economie gaat ervan uit dat dit ook voor aangemelde instanties in andere landen het geval is.

De warmtedoorgangscoefficiënt (U_w) kan worden berekend met behulp van software. De fabrikant moet kennis aantonen voor het gebruik van de software.

Ter illustratie worden hieronder verschillende opties vermeld voor het berekenen van de warmtedoorgangscoefficiënt:

- De software voor de berekening van de warmtedoorgangscoefficiënt is vooraf gevalideerd door een aangemelde instantie.
- De fabrikant vergelijkt de door software verkregen waarden, onder toezicht van een aangemelde instantie, met waarden van andere software die is gevalideerd door een aangemelde instantie.
- De fabrikant kan de waarden, verkregen via een eigen programma, gebruiken indien hij alle parameters van het geteste producttype heeft gecodeerd in overeenstemming met die van het rapport van de initiële typeproeven (ITT-rapport). Dit kan dus enkel onder de voorwaarde dat een aangemelde instantie de initiële test heeft uitgevoerd. Een aangemelde instantie heeft de softwarekennis van de fabrikant (training, instantie, berekeningsformule, etc.) geverifieerd.

In overeenstemming met de richtlijnen van de aangemelde instanties NB-CPR/ 17/ 722r8 van 12 november 2019, stelt de aangemelde instanties interne procedures op om te garanderen:

- dat het personeel dat de berekeningen uitvoert voldoende gekwalificeerd is;
- dat de apparatuur en bijbehorende software geschikt en geverifieerd zijn;
- dat alle berekeningen intern worden beoordeeld voordat de waarde (U_w) door de fabrikant wordt toegepast en verklaard.

3e mogelijkheid: de proeven

De fabrikant kan proeven uitvoeren. Hij maakt dan gebruik van de norm EN ISO 12567-1 voor ramen en deuren en de norm EN ISO 12567-2 voor dakramen.

2.12. Luchtdoorlatendheid

De testen voor het bepalen van de luchtdoorlatendheid moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met de norm EN 1026. Het testresultaat moet worden uitgedrukt in overeenstemming met de norm EN 12207.

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.14 "Air permeability" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

2.13. Stralingseigenschappen

Volgens de geharmoniseerde norm bestaan drie mogelijkheden voor het bepalen van de totale transmissie van zonne-energie (zonnefactor, g-waarde) en van de lichttransmissie van lichtdoorlatende beglazingen, namelijk de normen EN 410 (beproeving), EN 13363-1 (Berekening), EN 13363-2 (Berekening).

Test- en/of berekeningsmethoden zijn te vinden in hoofdstuk 4.13 "Radiation properties" van de norm EN 14351-1:2006+A2:2016.

3. Nationale bepalingen en voorschriften

3.1. Lijst van nationale documenten

De technische specificaties (STS), de Technische Voorlichtingsnota's (TV) en de Belgische normen worden beschouwd als regels der kunst voor de keuze van de prestaties en de plaatsing van ramen en deuren in bouwwerken.

De STS helpen bij het opstellen van lastenboeken, zij specificeren de eisen naar gelang van het project.

De Belgische normen bepalen voor de toepassing van de Europese normen de toepassingsgebieden van de producten en helpen zo de gebruikers het gewenste product te kiezen, rekening houdend met de eisen van het project.

De TV geven details over de toepassing van het schrijnwerk.

Referentie	Titel
NBN B 25 002-1	Buitenschrijnwerk - Deel 1: Algemeen
STS 52.1	Houten buitenschrijnwerk
STS 52.2	Buitenschrijnwerk in aluminium
STS 52.3	Buitenschrijnwerk in PVC
STS 56.1	Dichtingskitten voor gevels
NBN S23-002	Beglazing - Keuze van glas
NBN S23-002-2	Beglazing - Deel 2: Berekening van glasdiktes
NBN S23-002-3	Beglazing - Deel 3: Berekening van glasdiktes in gevels
TV 188	Installatie van buitenschrijnwerk
TV 221	Plaatsing van beglazing in sponningen
Verslag 11 WTCB	Toepassing van de Eurocodes op het ontwerp van buitenschrijnwerk

3.2. EnergiePrestatie en Binnenklimaat (EPB)

In navolging van Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen in België, hebben de drie Gewesten (Brussels Hoofdstedelijk, Vlaams en Waals gewest) de volgende EPB-regelgeving ontwikkeld:

- Brussel: ordonnantie van 7 juni 2007 houdende de energieprestatie EPB en het binnenklimaat;
- Wallonië: decreet van 28 november 2013 betreffende de energieprestaties van gebouwen;
- Vlaanderen: decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid.

De essentiële kenmerken die worden geregeld in bovenvermelde wetgeving zijn de warmtedoorgangscoefficiënt en de stralingseigenschappen. De stralingskarakteristiek is alleen een verplicht essentieel kenmerk als er niet wordt verwezen naar zonwering volgens de norm EN 13561.

4. Markttoezicht

De bevoegdheden van de controleurs en inspecteurs zijn uiteengezet in artikel 3 van de wet van 21 december 2013 tot uitvoering van Verordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde handelsvoorwaarden voor bouwproducten en intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad en intrekking van diverse bepalingen.

Controles kunnen proactief of op basis van een klacht uitgevoerd worden. Voor proactieve controles hebben inspecteurs een vrije keuze van marktoperatoren.

Het doel van de controles is om na te gaan of de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) worden nageleefd en in het bijzonder om oneerlijke concurrentie te voorkomen. Tijdens het markttoezicht kunnen er bij de marktdeelnemers stalen worden genomen met de bedoeling hierop testen uit te voeren.

De FOD Economie informeert de marktdeelnemer over het toezichtskader. De controle wordt steeds uitgevoerd volgens haar toegekende bevoegdheden. Zo valt het toezicht op de toepassing van de REACH-verordening en gewestbesluiten, waaronder de EPB-wetgeving, niet onder de bevoegdheid van de FOD Economie.

Nota: De controle is gericht op de aanwezige documenten waaruit moet blijken dat aan de wettelijke vereisten wordt voldaan. Een ISO 9001-certificaat kan gebruikt worden om de conformiteit van de FPC aan te tonen, aangezien dit is gespecificeerd in de relevante EN 14351-1-norm, maar niets verhindert het controleren van de procedures zonder het werk van de certificatie-instelling in vraag te stellen.

Controles kunnen zowel aangekondigd als onaangekondigd gebeuren. De controleur kan indien nodig contact opnemen met de marktdeelnemer via e-mail of telefoon. Tijdens dat contact kunnen eventueel de voor de controle benodigde documenten worden opgevraagd (DoP, kopie CE-markering, instructies, FPC-certificaat, etc.).

Tijdens het toezicht wordt aanbevolen dat de fabrikant in het bezit is van volgende technische documentatie:

- het verslag van de initiële tests voor de opgegeven prestaties;
- de rekenaantekeningen, indien van toepassing;
- de toelating om tests van een andere fabrikant te gebruiken als "cascading" of "sharing" is gebruikt;
- de documenten die de productiecontrole in de fabriek aantonen (passende procedure moet worden geïmplementeerd);
  - ISO 9001-certificaat (omdat dat in de betreffende norm is gespecificeerd). Niets belet echter de controle van de procedures die zijn toegepast om de FPC te waarborgen zonder de certificeerder te ondervragen;
  - documenten die de beheersing in de productie aantonen, bijvoorbeeld:
    - het kwaliteitshandboek;
    - het beheer van IN-materialen;
    - de controle van OUT-producten;
    - het klachtenbeheer;
    - de registraties (kwalificatie, kalibratie, enz.);
    - de inspectierapporten van het interne productiecontrolesysteem;
  - de facturen, inkooporders, offertes, technische fiche om te controleren of de prestaties al dan niet worden aangegeven.

5. Vaak gestelde vragen

5.1. Wat kan ik doen wanneer ik vaststel dat een fabrikant de voorschriften omtrent de CE-markering en het opstellen van een prestatieverklaring voor ramen en deuren niet volgt?

U kunt een klacht indienen bij onderstaande dienst:

FOD Economie
 Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
 Dienst Voorschriften in de Bouw
 Koning Albert II-laan 16 - 1000 Brussel
 E-mail: bocova@economie.fgov.be

5.2. Waarom is artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR) niet van toepassing op de raam-en deursector?

Door de energieprestatieregelgeving kan in België niet worden afgeweken van de verplichting tot het opstellen van een prestatieverklaring (zoals voorzien in artikel 5). De volledige voorwaarden zijn opgenomen in artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR). Het feit dat ieder raam potentieel andere afmetingen heeft, is geen voldoende reden om gebruik te maken van artikel 5.

5.3 Waar kan ik de wetgeving over de CE-markering vinden?

Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=celex%3A32011R0305>

Wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de Verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR)

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg_2.pl?language=nl&nm=2014011012&la=N

Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 157/2014

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0157>

Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 574/2014

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0574>

Afkortingenlijst

ATG: (Agrément Technique -) Technische Goedkeuring

AVCP: Assessment and Verification of Constancy of Performance (beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid)

DoP: Declaration of Performance (Prestatieverklaring)

EN: Europese norm

EPB: Energie Prestatie en Binnenklimaat

FPC: Factory Production Control (Productiecontrole in de fabriek)

ISO: International Organization for Standardization (Internationale Organisatie voor Standaardisatie)

ITT: Initial Type Testing (Initiële typeproef)

NBN: Bureau voor Normalisatie

NPD: No Performance Determined (prestatie niet bepaald)

PVC: Polyvinylchloride

REACH-verordening: Europese Verordening nr. 1907/2006 over de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen

STS: Technische specificaties

Uf: Warmtedoorgangscoefficient van het frame (profiel)

Ug: Warmtedoorgangscoefficient van het glas

Uw: Warmtedoorgangscoefficient van het volledige raam of deur

TV: Technische voorschriften

VCPR-verordening (EU) nr. 305/2011 (CPR): Europese Verordening nr. 305/2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten